

[Elgaard.]

I 1937, da huslejelovene gennemførtes, gav man til kende overfor betænkeligheder fra husejerne, at der ville blive truffet foranstaltninger til at udjævne de på den tid eksisterende forskellige lejeniveauer; bl. a. af den grund indførte man prøveåret for nye lejere og bestemmelsen om, at huslejen kun var fastlagt for en 3 års periode. Der skulle altså være mulighed for at udskifte en besværlig lejer og lejlighed til at regulere lejen i en vis udstrækning.

Imidlertid fulgte i årene derefter en udvikling, der gik i modsat retning. Forholdet er i virkeligheden det, at man på visse forskellige afsnit slog en tyk streg over bestemmelsen om de 3-årige perioder, og restriktionerne på bolig- og huslejeområdet blev skarpere for hver gang, rigsdagen beskæftigede sig med denne lovgivning. Det sociale byggeri har trods de forskellige støtteforanstaltninger til byggeriet altså ikke kunnet nå længere ned med lejen end til 30 pct. over 1939-niveauet. Med hensyn til at bygge er situationen i dag — som jeg allerede har nævnt — efter de almindeligt og ofte fremsatte udtalelser betydeligt gunstigere, end den har været før, hvilket burde resultere i et stærkt forøget byggeri.

Ministeren foreslår i sit lovforslag at skabe et helt nyt administrationsapparat. Der foreslås oprettelse af et huslejenævn i hvert amt, et huslejeråd for hele landet. Det tror jeg vil blive en omfattende og dyr administration, idet både nævnsmedlemmer og rådsmedlemmer skal have honorar. Endvidere skal de selvfølgelig have kontorer og sekretærer, og der skal afgives indberetninger til ministeriet. Det er et nyt landsomspændende apparat, man vil indføre, og samtidig afskaffer man kommunalbestyrelsens deltagelse i administrationen af huslejevlovgivningen og de kommunale nævn, hvor sådanne findes.

Jeg finder det meget urimeligt på nuværende tidspunkt at oprette et sådant administrationsnet, spændende over det ganske land. Jeg hørte vel, at den højtærede minister i sin fremsættelsestale sagde, at det ikke ville blive dyrt. Jeg tror ikke, ministeren har ret. Det er givet, at disse nævn vil få en række opgaver, som den højtærede minister vil give dem, og som de ikke kan lade ligge — blot det, at de skal afgive ind-

beretning til ministeriet forudsætter jo, at der skal affattes mange skrivelser, som måske er så inderligt overflødige allesammen.

Samtidig afskaffer man — hvis lovforslaget ophøjes til lov — muligheden for at få en huslejesag behandlet ved domstolene. Jeg tror, det vil være meget forkert at gøre dette, og jeg tror i det hele taget, at det i en tid, da også regeringen erkender, at vi er inde i en afvikling og skal have afviklet forskellige restriktioner, vil være uheldigt at skabe en sådan ny administrationsgren. Det er da også mærkeligt, at den højtærede boligminister, samtidig med at vi har siddende en forenklingskommission, der har til opgave at gennemføre en forenkling af administrationsapparatet, foreslår et helt nyt administrationsområde. Det ville i og for sig ikke undre mig, om der kunne findes medlemmer i denne sal, der ville sige, at hellere end at gå med til noget sådant måtte vi afskaffe både boligministeriet og alt dets væsen.

Hvad der i sin tid forsonede venstre med huslejeloven, var bl. a. de paragraffer, jeg allerede har berørt, nemlig §§ 55 og 57 i loven af 23. marts 1937, med bestemmelserne dels om prøveåret for et lejemål, dels om retten til at opsiges ved udløbet af de 3-årige perioder. Disse bestemmelser tjernede nemlig socialiseringstendenserne fra denne lov. Nu har den højtærede minister i sit lovforslag strøget både prøveåret og den nævnte bestemmelse om ret til opsigelse. Det er bestemmelser, som en socialiseringsminister ikke har brug for, men det er bestemmelser, der efter min opfattelse hører hjemme i en fornuftig permanent huslejelov, når man erkender, at man skal have en sådan. Boligministeren har i sit forslag ganske undladt at tage hensyn til statsministerens flere gange gentagne løfter om, at krigsfødte restriktioner skulle afvikles.

Hvis huslejen ligesom efter forrige krig skal finde sit naturlige leje i samfundsøkonomien, er det givet, at så må der også gives husejerne en vis refusion, som de har et billigt krav på, og så må vi have den udvikling, der skabes gennem 1 års og 3 års fristerne — eller hvilke tidsrum, man nu kan enes om —, og iøvrigt søge tilbage til den gamle i virkeligheden permanente huslejelov af 1937.

Hvis det er målet — og det må det vist-